

Spis treści

Wstęp.....	9
CZĘŚĆ PIERWSZA. Integracja europejska - wprowadzenie	13
1. Pojęcie i etapy międzynarodowej integracji ekonomicznej.....	14
2. Geneza integracji europejskiej.....	16
3. Główne instytucje europejskie.....	18
3.1. Rada Unii.....	19
3.2. Komisja Europejska	20
3.3. Parlament Europejski	22
3.4. Trybunał Sprawiedliwości	23
3.5. Trybunał Rewidentów Księgowych	25
3.6. Inne organy.....	25
3.6.1. Rada Europejska.....	25
3.6.2. Sąd Pierwszej Instancji.....	26
3.6.3. Komitet Regionów	26
4. Podstawowe akty prawne	27
4.1. Jednolity Akt Europejski.....	28
4.2. Traktat z Maastricht.....	28
4.3. Traktat z Amsterdamu	29
CZĘŚĆ DRUGA. Teoretyczne aspekty integracji europejskiej.....	35
1. Teoria strefy wolnego handlu i unii celnej	36
1.1. Krótkookresowe efekty strefy wolnego handlu i unii celnej	36
1.2. Długookresowe efekty wprowadzenia strefy wolnego handlu i unii celnej w świetle teorii integracji.....	41
1.3. Teoria integracji rynku usług.....	43
2. Teoria wspólnego rynku.....	48
3. Teoria unii ekonomicznej i monetarnej	55
CZĘŚĆ TRZECIA. Procesy pogłębiania integracji europejskiej.....	63
1. Procesy integracyjne w ramach jednolitego rynku europejskiego.....	64
1.1. Rynek dóbr i usług.....	64
1.1.1. Tendencje w handlu Wspólnot Europejskich przed wejściem w ży cie jednolitego rynku wewnętrznego	64

1.1.2. Główne zmiany strukturalne w gospodarce Unii Europejskiej w latach dziewięćdziesiątych.....	70
1.1.3. Efekty jednolitego rynku wewnętrznego w handlu wspólnotowym .	72
1.2. Modyfikacja swobodnego przepływu towarów w ramach jednolitego rynku wewnętrznego.....	84
1.2.1. Zniesienie barier administracyjnych.....	84
1.2.2. Zniesienie barier technicznych.....	85
1.2.3. Zniesienie barier fiskalnych.....	87
1.2.4. Wybrane dyrektywy Unii Europejskiej odnoszące się do swobodnego przepływu towarów w ramach jednolitego rynku wewnętrznego.....	97
1.3. Swoboda przepływu usług w Unii Europejskiej z uwzględnieniem zasad jednolitego rynku wewnętrznego.....	103
1.4. Rynek czynników produkcji.....	116
1.4.1. Analiza i ocena integracji rynku pracy.....	116
1.4.2. Ocena integracji rynków kapitałowo-finansowych.....	128
1.4.3. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne — ocena procesów integracyjnych.....	135
1.5. Efekty ekonomiczne jednolitego rynku wewnętrznego.....	145
2. Proces budowy unii ekonomicznej i monetarnej w Europie Zachodniej . .	153
2.1. Europejski System Walutowy.....	153
2.2. Unia ekonomiczna i monetarna.....	157
CZĘŚĆ CZWARTA. Polityka Unii Europejskiej	163
1. Polityka handlowa.....	164
1.1. Podstawy prawne.....	164
1.2. Instrumenty polityki handlowej w ramach Jednolitego Rynku Europejskiego.....	166
1.3. Zmiany w przepisach dotyczących polityki handlowej wniesione przez Traktat z Maastricht.....	167
1.4. Dostosowanie wspólnej polityki handlowej do postanowień Rundy Urugwajskiej GATT.....	167
2. Polityka rolna.....	168
2.1. Cele, zasady i instrumenty wspólnej polityki rolnej.....	168
2.2. Ewolucja wspólnej polityki rolnej.....	170
2.3. Regulacje reformy a ustalenia Rundy Urugwajskiej GATT.....	173
3. Polityka energetyczna.....	176
3.1. Podstawy prawne, cele i zadania.....	176
3.2. Instrumenty polityki energetycznej.....	178
4. Polityka wspierania badań i rozwoju technologicznego.....	181
4.1. Podstawy prawne, cele i zadania.....	181
4.2. Programy ramowe.....	182
4.3. Aspekty technologiczne konkurencyjności międzynarodowej Unii . . .	186
4.4. Zmiany technologiczne i technologie informacyjne w Unii.....	190
4.5. Unia Europejska w handlu towarami zaawansowanej technologii . . .	193
5. Polityka konkurencji.....	193
5.1. Ochrona konkurencji na jednolitym rynku wewnętrznym.....	193

5.1.1. Podstawy prawne, cele i zadania	193
5.2. Wspieranie konkurencyjności na rynkach zewnętrznych	203
5.2.1. Główne pojęcia konkurencyjności międzynarodowej	203
5.2.2. Podstawy prawne, cele i instrumenty polityki wspierania konkurencyjności	205
6. Polityka ochrony środowiska	211
6.1. Podstawy prawne, cele i zasady polityki ekologicznej	211
6.2. Programy działania polityki ekologicznej	213
7. Polityka ochrony konsumenta	220
7.1. Podstawy prawne, cele i zasady	220
7.2. Ewolucja i instrumenty polityki ochrony konsumenta	221
8. Polityka transportowa	224
8.1. Podstawy prawne, cele i zasady	224
8.2. Etapy wspólnej polityki transportowej	225
9. Polityka regionalna	230
9.1. Podstawy prawne, etapy i cele	230
9.2. Zasady i instrumenty polityki regionalnej	235
9.3. Inicjatywy Unii — programy ponadnarodowe	239
9.4. Perspektywy zmian w polityce regionalnej Unii	241
10. Polityka socjalna	243
10.1. Podstawy prawne cele i zadania	243
10.2. Ewolucja i instrumenty polityki socjalnej	245
11. Polityka wobec małych i średnich przedsiębiorstw	249
11.1. Podstawy prawne cele i zasady	249
11.2. Ewolucja i instrumenty polityki	251
CZĘŚĆ PIĄTA. Proces rozszerzania integracji europejskiej.....	253
1. Traktaty akcesyjne	254
2. Doświadczenia akcesyjne krajów słabiej rozwiniętych na przykładzie Irlandii — przebieg negocjacji i efekty członkostwa	258
3. Doświadczenia akcesyjne Hiszpanii i Portugalii w procesie członkostwa w Unii Europejskiej	263
3.1. Konsekwencje uzyskania członkostwa w UE dla wzorca specjalizacji handlowej	265
3.2. Ocena efektu kreacji i przesunięcia handlu po przystąpieniu do Wspólnot Europejskich	269
4. Doświadczenia Finlandii jako kraju ostatniego rozszerzenia w procesie integracji europejskiej	271
5. Proces rozszerzania Unii Europejskiej na Wschód	274
CZĘŚĆ SZÓSTA. Dostosowania w Polsce do integracji z Unią Europejską	277
1. Dostosowania na rynku dóbr	278
1.1. Liberalizacja handlu towarami przemysłowymi między Polską i Unią Europejską w świetle postanowień Układu Europejskiego	278
1.2. Szczegółowa liberalizacja handlu towarami włókienniczymi i odzieżowymi	282
1.3. Klauzule ochronne w Układzie Europejskim	287

1.4. Zmiany w handlu zagranicznym towarami przemysłowymi między Polską i Unią w procesie integracji	289
1.4.1. Zmiany w strukturze towarowej handlu Polski z Unią — analiza intensywności wykorzystania czynników wytwórczych.....	290
1.4.2. Ujawniona przewaga komparatywna w eksporcie towarów przemysłowych z Polską do Unii Europejskiej	291
1.4.3. Zmiany w poziomie „penetracji importowej” rynku polskiego .	295
1.5. Stan liberalizacji handlu zagranicznego Polski z UE, EFTA i CEFTA w roku 1999	310
1.6. Instrumenty polityki handlowej w handlu towarami rolnymi w świetle postanowień Układu Europejskiego.....	311
1.6.1. Postanowienia Układu Europejskiego.....	311
1.6.2. Handel rolno-spożywczy według załączników do Układu Europejskiego — wykorzystanie kwot importowych Unii Europejskiej przyznanych Polsce	323
1.6.3. Skutki przystąpienia państw EFTA do UE dla handlu towarami rolnymi	322
1.7. Zmiany polityki handlowej Polski w kontekście umowy z WTO . . .	326
2. Handel usługami między Polską i Unią Europejską w świetle postanowień Układu Europejskiego.....	327
3. Dostosowania na rynku pracy -- ocena	330
4. Ocena dostosowań na rynku kapitału	335
4.1. Aktualny stan przepływów kapitałowych między Polską a Unią Europejską	335
4.2. Przepływy kapitału między Polską a Unią — ocena dostosowań . . .	344
4.3. Efekty liberalizacji przepływów kapitałowych dla gospodarki polskiej	347
4.4. Rekomendacje dla polityki wobec inwestorów zagranicznych	350
CZĘŚĆ SIÓDMA. Rekomendacje dla polityki gospodarczej Polski	361
Zakończenie.....	367
Wykaz skrótów	371
Rozszerzenie Unii Europejskiej na Wschód — ważne wydarzenia.....	373
Aneks statystyczny	379